

og 13 nævnte art, men det bør undgås at inddrage anlæg, hvor hygiejniske hensyn ikke tilsiger det, f. eks. ofte landbrugsvandingsanlæg.

Stk. 2 handler om tilslutningspligt til et bestående vandværk, hvilket formentlig ofte vil være den praktiske løsning i sommerhusområder. Ligesom efter stk. 1 kan de grundejere, der nu skal tilsluttes, kun med deres egen indforståelse tilsluttes et *privat* vandværk; opnås sådan tilslutning ikke, kan der blive spørgsmål om at overtage vandværket som offentligt efter § 26. Er der imidlertid bestemt tilslutningspligt for et område til et privat vandværk, omfatter pligten som efter stk. 1 også grundejere, som fremtidig skal have vand, selv om de ikke er enige i ordningen.

Grundejere, som i medfør af stk. 1 eller 2 må ophøre med benyttelsen af deres bestående vandforsyningsanlæg, skal have erstatning for deres udgifter ved ændringen. Erstatningen skal dog kunne nedsættes eller bortfalde, hvis grundejerens hidtidige vandforsynings- eller spildevandsforhold ikke var lovlige, anvendelige og sundhedsmæssigt tilfredsstillende. En grundejer, der har en ulovlig sivebrønd ved en lovlig brønd, bør herefter enten ikke have erstatning eller kun en erstatning afpasset efter, at det ville kræve udgifter til f. eks. flytning af sivebrønden at gøre forholdet lovligt. Erstatningerne skal fastsættes af landvæsensretten; det kan formentlig enten tænkes, at der ydes erstatning for udgifterne til det nedlagte vandforsyningsanlæg med passende afskrivning, eller at der ydes grundejeren vand fra vandværket uden tilslutningsafgift og måske — eventuelt over en årrække — til en *favørpris*. Er vandværket privat, må grundejerne som et led i den frivillige tilslutning til det private værk have tiltrådt en erstatningsordning. I øvrigt overlades det, hvis kommunen ikke uden videre betaler erstatningerne, til landvæsenskommissionen at fordele betalingspligten mellem kommunen og de grundejere, der er interesserede i ordningen. Herunder kan også falde ejere af ejendomme, der ikke i øjeblikket tilsluttes, men ventes udstykket i den kommende tid og ventes tilsluttet i forbindelse med udstykningen; deres andel i erstatningen kan eventuelt fastsættes på grundlag af det forventede udstykningsareal eller udstykningernes antal. Grundejere, der først fremtidig skal have vandforsyning, kan ikke få erstatning for tab ved ikke at kunne indvinde vand selv.

Til § 26.

KF § 12, stk. 5, indeholder en ny bestemmelse, hvorefter en kommune, der ønsker at overtage private vandværker med tilhørende vandindvin-

dingstilladelser for at samordne sine vandforsyningsforhold, kan få tilladelse hertil hos landvæsenskommissionen mod erstatning til de private værker. I nærværende forslags § 26 gives en tilsvarende bestemmelse om inddragelse af sådanne værkers vandindvindingsstilladelser. Bestemmelsen indeholder derimod ingen regel om overtagelse af selve værkerne; dette vil imidlertid kunne besluttes efter forslaget § 14, stk. 2. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit I b.

Det er ikke nødvendigt, at kommunen eller fællesskabet allerede ha: en kommunal vandforsyning, men blot, at der fremtidig ønskes oprettet en kommunal vandforsyning. Bestemmelsen vil derfor kunne anvendes i den i § 25, stk. 2, nævnte situation. Herudover kan der blive tale om at bruge bestemmelsen, f. eks. når placeringen af det private værk findes uehdig, og man derfor ønsker at lade et eksisterende, offentligt værk overtage forsyningen, således at kun det private værks ledningsnet benyttes af det offentlige værk. Det er ikke nødvendigt, at det private værk ligger inden for kommunens eller fællesskabets område, men blot, at det tjener til forsyning af dette områdes befolkning, jfr. 1961-betænkningen side 57. Tjener værket samtidig i væsentlig grad til forsyning af beboere uden for kommunens eller fællesskabets område, bør overtagelsen ikke tillades.

Erstatningen til interessenterne i det hidtil private vandværk for overtagelsen skal fastsættes af landvæsenskommissionen, eventuelt i form af ret til vand til en *favørpris* over en årrække.

Til § 27.

Efter 1926-lovens § 18, stk. 4, kan landvæsenskommissionen tilbagekalde en tilladelse uden erstatning, bl. a. hvis indehaveren i væsentlig grad misligholder vilkårene for tilladelsen. Herunder kan også falde, at en vandindvindingsret benyttes til et andet formål end det, som retten efter kendelsen er givet til. Efter KF § 31, stk. 1, fortabes en vandindvindingsret til et privat anlæg bl. a., hvis anlægget ikke udnyttes efter formålet; tvivl i så henseende afgøres af en landvæsenskommission. Indenrigsministeriet mener ikke, at der er tilstrækkelig grund til at bestemme, at enhver ændring af vandindvindingsretens formål, således som dette er anført i kendelsen eller tilladelsen, kræver ny tilladelse fra en landvæsensret eller en kommunalbestyrelse, idet det antageligt ofte på forhånd vil stille sig ret klart, at der ikke vil være noget i vejen for en ønsket formålsændring, f. eks. anvendelse af et bevilget kvantum vand til gartnerivanding i stedet for til markvanding eller anvendelse